MAROŠ ŠEFČOVIČ
VICE-PRESIDENT OF THE EUROPEAN COMMISSION

Brussel, 20.04.2011
C/2011/2761

Geachte heer voorzitter,

De Commissie dankt de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor haar advies over de mededeling van de Europese Commissie over de algemene aanpak van de doorgifte van passagiersgegevens (Passenger Name Record – PNR) aan derde landen {COM(2010)492 definitief}, waarin zij tevens verwijst naar het advies van de Europese Toezichthouder inzake gegevensbescherming (EDPS) en de bezorgdheid waaraan de Commissie Meijers uiting heeft gegeven. De Commissie waardeert dat de aandacht wordt gevestigd op elementen zoals profiling en risicobeoordeling, de normen van gepastheid inzake gegevensbescherming, het gebruik van gevoelige gegevens, de automatische verwerking van persoonsgegevens en de kwestie van de verdere doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen.

De Commissie wijst erop dat met de uitwisseling van PNR-gegevens met derde landen de voorkoming en bestrijding van terrorisme en ernstige internationale criminaliteit wordt beoogd en dat toekomstige PNR-overeenkomsten bijgevolg ten doel hebben dergelijke misdrijven te voorkomen en te bestrijden en de internationale veiligheid te bevorderen, zonder afbreuk te doen aan de bescherming van de persoonsgegevens van individuele burgers. De hierboven genoemde vraagstukken die door de Eerste Kamer aan de orde zijn gesteld, moeten tegen die achtergrond worden begrepen en beoordeeld.

De mededeling beoogt algemene beginselen neer te leggen en waarborgen vast te stellen met betrekking tot de doorgifte van PNR-gegevens aan derde landen, uitgaande van de diverse wijzen waarop rechtshandhavingsautoriteiten overal ter wereld, ook in een aantal EU-lidstaten, thans PNR-gegevens gebruiken. De mededeling heeft niet de intentie in detail in te gaan op begrippen zoals risico-indicatoren of risicobeoordeling, die in verband met het gebruik van PNR-gegevens van belang zijn. De Commissie heeft goed nota genomen van de opmerkingen van de EDPS ter zake en is hierop in haar antwoord aan de EDPS nader ingegaan.

Op te merken valt dat krachtens de EU-normen met betrekking tot de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen – de zogenaamde "normen van gepastheid" – van derde landen niet wordt verlangd dat zij aan de EU-gegevensbeschermingsnormen voldoen. Er geldt met andere woorden krachtens het EU-recht inzake gegevensbescherming geen verplichting om van een derde land te verlangen dat het gegevensbeschermingsnormen toepast die gelijkwaardig zijn met die welke de lidstaten van de Europese Unie intern

De heer Van der Linden
Voorzitter van de Eerste Kamer
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

hanteren. Een derde land kan desgewenst andere – ook strengere – normen toepassen, voor zover die normen naar EU-recht als gepast worden beschouwd, d.w.z. met inachtneming van alle omstandigheden waaronder de gegevensdoorgifte plaatsvindt. Bij PNR-overeenkomsten is het beleid ontwikkeld om te zorgen dat aan de norm van gepastheid wordt voldaan door in de overeenkomst zelf specifieke waarborgen inzake gegevensbescherming op te nemen, op grond waarvan het betrokken derde land aan de EU-norm van gepastheid kan voldoen. Zo is de EU minder afhankelijk van eventuele wijzigingen in het interne recht van het ontvangende land en kan zij een betere controle behouden over de gegevensuitwisseling, omdat een overeenkomst, anders dan een interne wetsbepaling, niet eenzijdig kan worden gewijzigd. Aangezien PNR-overeenkomsten de partijen in rechte binden, wordt op deze wijze verzekerd dat de in de overeenkomsten neergelegde gegevensbeschermingsnormen in acht worden genomen.

De verwerking van gevoelige gegevens is in de Europese Unie onder bepaalde voorwaarden geoorloofd. Op het gebied van rechtshandhaving staat het EU-Kaderbesluit over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politiële en justitiële samenwerking in strafzaken de verwerking van dergelijke gegevens toe wanneer dit strikt noodzakelijk is en in de nationale wetgeving adequate garanties worden geboden[1]*. Daarom verwijst de mededeling naar het gebruik van gevoelige persoonsgegevens onder uitzonderlijke omstandigheden, wanneer er een onmiddellijk gevaar is voor het verlies van mensenlevens en mits het derde land passende waarborgen biedt. De Commissie staat op het standpunt dat het gebruik van gevoelige gegevens onder de genoemde beperkte omstandigheden noodzakelijk, en derhalve ook gerechtvaardigd kan zijn.*

Over de kwestie van de automatische verwerking van persoonsgegevens, zonder menselijke tussenkomst, huldigt de mededeling het beginsel dat dat soort verwerking niet is toegestaan. PNR-gegevens zijn een besluitvormingsondersteunend instrument en kunnen geenszins door mensen genomen beslissingen vervangen. Het besluit om een passagier na een analyse van de in zijn of haar PNR-gegevens vervatte informatie aan een nader onderzoek te onderwerpen, wordt genomen door een rechtshandhavingsbeambte. Dit is reeds de gangbare handelwijze in de landen die PNR-gegevens van de EU ontvangen. Die besluiten worden geregistreerd en kunnen worden gecontroleerd. Zo kan de bevoegde autoriteit haar diensten controleren en deze informatie ter beschikking stellen voor externe controle, bijvoorbeeld door een onafhankelijke overheidsinstantie die bevoegd is voor gegevensbescherming. Daarenboven kan deze informatie ter beschikking worden gesteld van de Europese Commissie in het kader van de zogeheten gezamenlijke evaluaties ten behoeve van het toezicht op de toepassing van de PNR-overeenkomsten.

Wat ten slotte de verdere doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen betreft, moge worden opgemerkt dat dergelijke doorgiften geoorloofd zijn mits bepaalde belangrijke waarborgen in acht worden genomen[2]*. Het delen van PNR-gegevens door middel van verdere doorgifte kan worden toegestaan indien dit plaatsvindt op basis van een afweging per geval en indien het ontvangende land de in de PNR-overeenkomst neergelegde waarborgen in acht neemt. Aldus wordt gegarandeerd dat de gegevens op dezelfde wijze worden behandeld, zelfs*

---

[1] Artikel 6 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ. Zie ook artikel 8, lid 2, van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens.

[2] Zie artikel 13 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ.

als het betrokken land geen partij is bij die overeenkomst, en wordt voorkomen dat de in de betrokken PNR-overeenkomst opgelegde voorwaarden kunnen worden omzeild.

Wij hopen dat wij hiermee afdoende hebben geantwoord op de vragen die u in uw advies opwerpt.
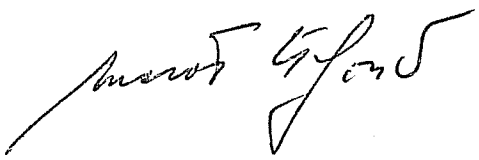
Hoogachtend,